

УДК: 340.624.6:576.4

**ДІАГНОСТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ТРОПОНІНУ І
ДЛЯ СУДОВО-МЕДИЧНОЇ ОЦІНКИ ТРИВАЛОСТІ ПЕРЕБІГУ
ТРАВМИ В АНТЕМОРТАЛЬНОМУ ПЕРІОДІ**

Ергард Наталія Миколаївна,

к.мед.н., доцент, доцент кафедри
судової медицини та медичного права,

Національний медичний університет імені О.О.Богомольця

Кубаля Сергій Мирославович,

завідуючий лівобережним відділенням
відділу експертизи трупів

Миколюк Володимир Вікторович,

лікар судово-медичний експерт лівобережного
відділення відділу експертизи трупів

Ситник Юрій Вікторович

лікар судово-медичний експерт лівобережного
відділення відділу експертизи трупів

Богдаш Владислав Васильович,

лікар судово-медичний експерт лівобережного
відділення відділу експертизи трупів,

Селін Валерій Семенович,

лікар судово-медичний експерт лівобережного
відділення відділу експертизи трупів,

Кулій Ольга Іванівна

лікар судово-медичний експерт гістолог, відділення судово-медичної
гістології судово-медичного лабораторного відділу,

Київське міське клінічне бюро судово-медичної експертизи

м. Київ, Україна

ergard2017@ukr.net

Анотація. Тропонін І являє собою білок контактного апарату клітин поперечносмугастої мускулатури, який приймає участь в процесі регуляції м'язових скорочень. Тропонін І є не лише маркером некрозу серцевого м'яза у випадках інфаркту міокарда, але й може бути показником реакції організму на гемодинамічні зміни обумовлені травмою. У статті викладені результати досліджень з визначення зміни рівня Тропоніну І в сироватці крові осіб, померлих внаслідок закритої черепно-мозкової травми та при падінні з висоти.

Ключові слова: судово-медична експертиза, Тропонін І, травма, черепно-мозкова травма.

Вступ. Дослідженню тривалості перебігу травми в антемортальному періоді присвячено багато наукових праць. Вивчались не лише морфологічні зміни в ушкоджених тканинах, але й їх динаміка. Також, слід зазначити, що досліджувалась і динаміка змін та кількісний вміст фізіологічно-активних речовин в ушкоджених тканинах [1, 2, 3]. Вищезазначене охоплює прояви місцевої реакції організму на травму, однак, слід зауважити, що різні аспекти прояву саме системної реакції організму на травму розроблені частково [4].

Серед досліджень, присвячених динаміці прояву системної реакції організму на травму були дослідження пов'язані із вивченням динаміки зміни кількісного вмісту мозкового натрійуретичного пептиду (BNP) в плазмі крові осіб, загиблих внаслідок дорожньо-транспортної пригоди та внаслідок падіння з висоти. Результати дослідження показали, що у групі осіб, які загинули внаслідок дорожньо-транспортної пригоди кількісний рівень BNP у два рази перевищував кількісний рівень BNP у групі осіб, які загинули внаслідок падіння з висоти [5]. Ці дослідження доводять, що кількісний рівень BNP може змінюватися не лише у кардіологічних хворих при серцевій недостатності як описано у літературних джерелах, але й його рівень може залежити і від причини смерті загиблих осіб та бути показником не лише стресового стану організму, але й бути діагностичним показником тривалості переживаємості організму після отриманої травми [5].

Також, досліджували динаміку зміни кількісного вмісту креатинкінази-МВ (КК-МВ) в сироватці крові осіб, загиблих внаслідок закритої черепно-мозкової травми та внаслідок падіння з висоти. Результати цих досліджень показали значне, статистично достовірне, збільшення кількісного вмісту КК-МВ при падінні з висоти, коли смерть настала одразу, та зменшення кількісного вмісту КК-МВ при закритій черепно-мозковій травмі, коли наявна певна переживаємість організму людини, що дозволяє використовувати кількісні показники вмісту КК-МВ в сироватці крові при оцінці тривалості перебігу травми в антемортальному періоді [6].

Не менш важливими були і дослідження цитозольного ферменту лактатдегідрогенази (ЛГД) в сироватці крові осіб, загиблих внаслідок закритої черепно-мозкової травми та внаслідок падіння з висоти. Результати цих досліджень показали збільшення кількісного вмісту ЛДГ при смерті від падіння з висоти, коли смерть настала одразу, та зменшення кількісного вмісту ЛДГ при смерті від закритої черепно-мозкової травми, коли наявна певна переживаємість організму людини. Ці дослідження доводять, що вміст лактатдегідрогенази може змінюватися не лише у кардіологічних хворих при серцевій патології, але й його рівень може залежити і від причини смерті загиблих осіб [7].

Що стосується тропоніну І (надалі – Тп І), то науковцями встановлено, що загальна активність тропоніну І збільшується не лише при інфаркті міокарда, але й можливо його показники можуть змінюватися і при травмі, тому доцільним є дослідження кількісного вмісту Тп І для оцінки тривалості перебігу травми в антемортальному періоді.

Метою роботи стало дослідження кількісного вмісту Тп І в крові у осіб, які загинули внаслідок падіння з висоти (надалі – ПЗВ) та внаслідок закритої черепно-мозкової травми (надалі – ЗЧМТ) для подальшого визначення діагностичного значення Тп І для судово-медичної оцінки тривалості життя внаслідок заподіяної травми.

Матеріал та методи дослідження. Матеріалом дослідження була сироватка крові з порожнини серця у трупів осіб, які загинули внаслідок ЗЧМТ з певним періодом переживаємості організму та трупи осіб, які загинули внаслідок ПЗВ з настанням моментального смертельного наслідку.

Методом кількісного визначення Tn I в сироватці крові було обрано імуноферментний аналіз з розподільним гелем.

Кров із порожнини серця набирали у кількості 5 мл та переливали у пробірку з розподільним гелем. Після забору, кров у пробірках зберігали максимум до 1 години при температурі від +2 до +15 градусів Цельсія до початку спектрофотометричного аналізу. Достовірність результатів оцінювалась за критерієм Стьюдента.

Результати дослідження показали, що у групі осіб, які загинули внаслідок ПЗВ кількісний вміст Tn I склав $0,840 \pm 0,4$ ng/ml, а у групі осіб, які загинули внаслідок ЗЧМТ кількісний вміст Tn I становив $0,950 \pm 0,5$ ng/ml.

Порівняльний аналіз наведених результатів показав незначне зменшення кількісного вмісту Tn I при ПЗВ, коли смерть настала одразу, та незначне збільшення кількісного вмісту Tn I при ЗЧМТ, коли була певна переживаємість організму людини. Однак, їх різниця статистично незначна, тому використовувати кількісні показники вмісту Tn I в сироватці крові при оцінці тривалості перебігу травми в антемортальному періоді є недоцільним.

Висновок. Отже, висвітлені у статті результати досліджень з визначення кількісного вмісту тропоніну I в сироватці крові осіб, загиблих внаслідок закритої черепно-мозкової травми та при падінні з висоти, хоча і показали, що кількісний вміст Tn I може змінюватися не лише у кардіологічних хворих при серцевій патології, але й його рівень може незначно змінюватись і при ПЗВ та ЗЧМТ. Однак, ці зміни незначні, тому використовувати їх при оцінці тривалості перебігу травми в антемортальному періоді є недоцільним.

Список літератури

1. Лелевич С., Воробьев В., Гриневич Т. Клиническая лабораторная

диагностика // Гродненский государственный медицинский ун-т. – 2011. – 168 с.

2. Александров В. Гуморальный иммунный ответ после травмы различной тяжести // Пат.физиол. и эксперим. медицина. – 1983. – № 4. – С.70-73.

3. Михайличенко Б. Определение прижизненности механических повреждений по количественному содержанию свободного гистамина в травмированной коже: автореф. дисс. ... канд. мед. наук. – 1987. – 24 с.

4. Ергард Н. Діагностичне значення мозкового натрійуретичного пептиду (BNP) для оцінки тривалості антемортального періоду при травмі у судово-медичній практиці // Український журнал Медицини, Біології та Спорту. – 2018. – Т. 3, №4 (13). – С. 25-26.

5. Ергард Н., Кубаля С., Кулій О. Діагностичне значення мозкового натрійуретичного пептиду (BNP) для судово-медичної оцінки травми // Le tendenze e modelli di sviluppo della ricerche scientifici: Raccolta di articoli scientifici «ΛΟΓΟΣ» con gli atti della Conferenza scientifica e pratica internazionale. Roma, Italia: Piattaforma scientifica europe. – 2020. – Т. 2, №13. – Pp. 21-23.

6. Ергард Н., Кубаля С., Миколюк В., Ситник Ю., Богдаш В., Селін В., Кулій О. Діагностичне значення креатинкінази-МВ для судово-медичної оцінки тривалості перебігу травми в антемортальному періоді // Modern science: problems and innovations. Stockholm, Sweden: Cognum Publishing House. – 2020. – Pp. 474-481.

7. Ергард Н., Кубаля С., Миколюк В., Ситник Ю., Богдаш В., Селін В., Кулій О. Діагностичне значення лактатдегідрогенази для судово-медичної оцінки тривалості перебігу травми в антемортальному періоді // Perspectives of world science and education. Osaka, Japan: Cognum Publishing House. – 2020. – Pp. 460-464.